

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Reintinerirea poporului român.

II

Voiu arăta, — zice Dr. Babeș în un alt capitol al cercetărilor sale, — că în adevăr în asemănare cu alte state civilisate (luminate), noi în România stăm cu mult mai rău în ce privește numărul morților și sporirea populației, cu toate că numărul nașterilor la noi este unul din cele mai mari, în asemănare cu același număr în alte țări.

(Și pricina acestei triste arătări Dr. Babeș a găsit-o în capitoli de mai nainte a fi: ușurătatea cu care medicii de plasă (la noi de »cerc«), își împlinesc chemarea de păzitori ai sănătății poporului, ba și lipsa lor de cunoștințe sanitare. Durere, lucrul acesta așa e și la noi în Ungaria, mai ales pentru Români. Medicii noștri cercuali, de neam străini, se interesează așa de puțin de bunăstarea sanitară a poporului din cercul lor, că pe multe locuri abia știu oamenii că au și un astfel de medic!)

Suntem norocoși — zice mai departe Dr. Babeș — față de celelalte părți ale Europei, că avem neatârarea și un Rege înțelept și prevăzător, apoi că nu avem așezăminte cari să împedecă înaintarea; că populațiunea nu ne e prea deasă și nu ne-au copleșit încă miseriile (sărăciile) cari bântue unde s'au îngrămădit industriile (adecă unde-'s mulțimile de fabrici cu lucrători săraci, cari fac adesea tulburări, acuși revolte din pricina sărăciei), așa că în România nu este lupta din lăuntru pentru pâinea de toate zilele, și nu sunt toate acele boale ale prea marelui îngrămădiri de oameni, care zgudue populațiunea marilor centre civilisate.

Avem dar' toate împregiurările prielnice, de a ne desvolta (în România) mai bine decât ori-care altă țară din Europa. Vom vedea însă, cum, cu toate acestea, suntem puțin vinjoși și ușor cădem pradă boalelor. Mai ales copiii mici, abia născuți, mor în număr înspăi-

mântător de mare, și acele boale populare, cari sunt dovezi ale unei rele ocărmuirii sanitare, a unei stări de neingrijire neiertată a binelui obștesc, sunt la noi foarte lățite și ne pun în privința asta pe o treaptă foarte de jos printre celelalte state europene.

Dacă în același timp asemănăm sumele de bani cheltuiți de stat și de județe (comitate) și de comune, pentru stîrpirea boalelor, aflăm, că România cheltuește pentru acest scop mai mult decât celelalte state europene.

Ear' aceste fapte, aceste stări, trebuie să ne neliniștească în măsura cea mai mare, căci ele par a arăta, că scăpătarea poporului român e un lucru ursit, ce nu se mai poate împedeca prin nimica. *Și totuși deplina mea credință este, că ar fi foarte ușor a îndrepta această stare desnădejduită de lucruri, căci ea este pricinuită, cum am zis, mai cu seamă din lipsa de cunoștințe, de îndreptare și de ținere în vedere a științelor sanitare, guvernele fiind duse pe căi rătăcite prin unii ambițioși, cari pentru a-și ajunge scopurile lor, ascund înaintea acelora faptul, că este și o știință anume, care singură ea poate reintineri un popor, și aceea e știința sanitară (învățătura despre păstrarea sănătății, pe care se o știe bine-bine medicii cercuali înșiși, apoi se o dea și poporului).*

(Va urma).

Din țară și din afară.

— INTÊPLĂRILE SEPTĂMÂNII —

— Intre *Ungaria* și *Austria* se sgu- due tot mai mult legăturile care s'au prins între ele la 1867. Legătura asta se renoește din zece în zece ani. Fiind acum vorbă să se renoiască pe alți zece ani, dieta ungară se îmbie și e gata să se lege de *Austria* de nou, căci la umbra acestei legături s'au desvoltat așa ușor stările de azi în țară, dar'

Austriacii nu se mai încălzesc de aceste stări. Se scrie mai nou din *Viena*, că guvernul de-acolo nu poate îndupleca pe nici una din partidele dietei austriace, ca să primească de nou pactul cu *Ungaria*.

— *Regina Angliei* s'a înmormântat ieri, *Vineri*. Au luat parte multe capete încoronate. Intre alții *Impăratul Germaniei* și *Țarul Rusiei*, cu ai lor, alții au trimis reprezentanți pe câte un prinț.

— *Nădejtile de pace în Africa* între *Englezi* și *Buri* se crede că sunt tot mai puține, căci noul *Rege al Angliei* e cam răsboinic și nici n'ar vrea să-și înceapă domnia prin încheierea unei păci ce s'ar putea zice că l'ar umili în fața unui popor mic.

Să lățise zilele astea vorba, că *Burii* ar fi prins pe *Kitchener*, comandantul armatelor engleze. Ar fi fost lucru mare acesta. Dar' nu s'a adevărit încă.

DIN LEGI

Despre legile pe cari trebuie să le cunoască economul.

— Instrucțiuni date de ministerul agriculturii. —

(Urma re).

Topirea de cânepă e iertată numai în locurile numite pentru acest scop de autorități (primărie etc.) și în chipul stabilit de acelea.

Prin asta, adecă prin aceea că nu lasă să topească cânepă tot omul unde-i place, legea vrea să împedecă aceea, de ce de altfel ar trebui înșine să ne păzim și fără întervenirea vre unei legi — ca prin topirea de cânepă să nu se murdărească și strice apa de beut pentru oameni sau pentru vite, sau ca în apropierea locuințelor noastre, duhoarea cânepii topite și mocirla ce rămâne în urma ei, să prăsească boale rele.

Fiind vorbă de ținerea în curățenie a apelor, aci vine să pomenim și aceea, că trebuie să ne păzim ca în curtea noastră să nu se adune gunoiu mult în apropierea fântânii, precum nici alte materii ce putrezesc, căci asta pe lângă că ne poate strica rău sănătatea, mai poate fi și aspru pedepsită.

In folosul *prăsirii animalelor* legea îndatorează fiecare comună, să-și ție masculi (tauri, armăsari) pentru folosința tuturor. Dacă comuna e săracă, ține cu alta împreună.

Ca soiul de vite să nu degenereze (să nu scâpăteze), trebuie ținut astfel de soiu de tauri etc., de care e stabilit pentru cercul pe care cade comuna.

Dar' taurii comunali trebuie să fie și corăspunzători (potrivii trebuinții), căci numai din tauri buni se pot prăsi viței buni, și dacă omul se ostenește cu ținerea vitelor, apoi cu drept cuvânt poate aștepta, ca să aibă bucurie de vitele ce prăsește și crește, iar de le va vinde, să vadă mai mulți bani de pe ele.

Iar' de vreme-ce cel-ce n'a învățat anevoe poate și ce plătește cutare taur, de aceea legea poruncește, că taurii sau armăsarii sau verii pe cari îi ține comuna, sau și singuratici, spre a-i da la împreunare cu vitele oamenilor, pe toți trebuie să-i viziteze (cerceteze) comisia agronomică a cercului, și dacă-i află buni de sărire, are să dea a testat fiecăruia. Deci, nici taur, nici armăsar, ce nu mai are atestat proaspăt despre vrednicia sa, să nu folosim.

FOIȚĂ

PE DREZINĂ

(Urmare).

La câțiva kilometri mai sus de stația lui Napoleon, era o gară mare, lângă o reședință de plasă. Șeful de acolo, Traian Papovici, era familist mai vechiu. Cucoana d-lui, mai în vîrstă decât soțul său, era din Mizil, se numea Sultana, îi plăcea poveștile și era foarte simțitoare. Din nimica i-se părea că ai vrut s'o atingi cu vorba și te lăsa incremenit cu cine știe ce răspuns înțepat. Erau opt luni după însurătoare, și Napoleon nu se dusese de loc să le facă vizită cu nevasta, ca vecini noi, după

Firește dacă folosim taurul sau armăsarul sau verii numai pentru vitele din curtea noastră, putem folosi de acelea de cari ne place, fără a fi răspunzători pentru starea lor.

Un an din istoria unui grănar.

Din Doștat se scriu „Tribunei” următoarele despre mersul grănarului înființat acolo și care merge înflorind:

Suntem deja membrii la acela 174 inși. Plățile anuale curg foarte regulat. Astăzi, abia după doi ani dela înființare, avem un capital în metrețe de cucuruz 865.

Acest spor nu se datorește mult cametelor, cari într'adevăr sporind nici nu se iau, pentru-că dela grănar se împrumută membrii primăvara cu bucate în prețul cum acelea se vînd în piața cea mai deaproape, și cu termenul de plătire la toamnă, când cu suma adunată, fiind atunci bucatele mai lesne de-arîndul, s'a cumpărat ear' aproape îndoită sumă de metrețe.

Așa oamenii de-arîndul lipsiți primăvara, află o binecuvîntare că și-au înființat acest grănar, pentru-că acum nu se îngloadă în datorii pentru bucate la cămatări, cărora pe lângă prețul mare își mai vindeau și lucrul de peste vară, făcîndu-le tot după două metrețe câte o zi de lucru pentru așteptarea prețului lor. Astăzi

obiceiu. Această lipsă de respect nu putea s'o ierte ușor, tocmai dumneai, cucoana unui șef de gară mare. Zilnic se plîngea bărbatului:

— Ce zici tu, Popovici? Cum găsești tu purtarea, maniera șefulesii de la vale? Se poate atîta mojie? A, Bucurestencele astea sunt renumite de fanfaroane, și îngâmfate! Cine mai e ca ele?...

De altfel, în căsniciă, Popovici, sermanul Traian nu însemna nimic. Coana Sultana îl stăpânise cu gura, cu nervii, cu răutatea. Singurele lui clipe liniștite erau numai când sosea trenul: altfel nu-l lăsa în pace nici chiar în cancelarie, lângă cărți, și acolo găsea să-l cicălească, să-l scoată din răbdări cu cine știe ce noutăți neplăcute: sau că a fugit servitoarea, sau că s'a spart o farfurie; sau

se folosesc dela grănarul lor, și încă fără ceva camete, singur cu îndatorirea de-a fi plători, despre ce noi nici nu ne plîngem, neavînd până aici nici un proces pentru neplătire.

O, de ar înțelege cât mai curînd plugarii noștri cât bine și ușurătate le poate aduce lor atari grănare. De le-ar înființa fără amînare toate comunele.

Domnii preoți și învățatori pună-se pe lucru. Nici noi la început nu ne prea însuflețiam, acum însă nădăjduim mult dela această însoțire.

În adunarea noastră generală ținută în ziua sus numită s'a mai luat o hotărîre foarte salutară și anume:

Toți membrii s'au obligat, ca pe viitor, la ori-ce cas de moarte, în locul crucerului ce este în datină a-l da ca pomană fiecăruia din cei de față, cei cu mortul să dea la fondul «Grănarului» de mort sub 10 ani 1 coroană, ear' de cel peste 10 ani 2 coroane.

Această datină, de-a da cruceri, ce se practicează în tot jurul, ce foloase aduce, o știu din praxă: băieții, cari ei sunt cei mai mulți la mormînt, cu crucerul primit aleargă la boltă, care în cele mai multe sate e a Jidanului, și îl dau pe bomboane, alții pe țigări. De aci încolo folosind acel crucer în scopul arătat, va fi adevărată pomană și sporind capitalul la „Grănariu” vor zice următorii noștri: D-zeu ierte păcatele celor-ce au făcut începutul.

Dar' apoi câte datini nu mai sunt în poporul nostru, cu care spesează

că a dat supa în foc, că s'a isprăvit zahărul, cafeaua...

— Să faci bine să cumperi, domnule! Eu nu sunt învățată cu miseria. Neam de neamul meu n'a știut ce e sîrăcia. Să dai unui conductor să ne ia unt ieftin dela Ițcani... Și-apoi, ce, mă rog? Domnii cantonieri au lăsat obiceiul plocoanelor? Altădată, fără să le mai zică nimeni, la două zile trebuia să pice mai o găscă, mai un purcel; și acum, nimic! Ori au gust să-i dăm afară?

Și după o pauză:

— Nu e vorba, capul răutăților tot D-ta ești, că par'ca ți-e frică să li-o spui verde. Ah! că nu e aici sîracu nenea Iancu de la Slatina, cum ți-i-ar mai face spică pe toți, Doamnă!

La început, Popovici se supăra; vîzînd însă că n'o scoate la căpătăiu,

mult fără nici un scôp, pe cari îndreptându-le spre binele lor, ar ajunge de parte...

Indemnați-vă și alții și urmați!

Mateiu Crăciun.

INGRIJIREA VITELOR

Tălcul țesălatului.

Ce rost, ce înțeles are oare țesălatul?

Intocmai ca și omul, animalele asudă. Asudarea aceasta se vede însă mai bine numai când animalele au fost mîinate repede și s'au încălzit. Sudorile ies prin nenumăratele găurele, numite «pori», cu cari e înzestrată pielea animalelor ca și a omului. Și e bine când sudorile pot ieși prin pori, pentru-că materii nesănătoase fiind ele, dacă rămân în trup, pricinuesc felurite boale lăuntrice și boale de piele. Riia, bubele ș. a. atât la oameni cât și la animale, nu sunt altă, decât urmări ale necurăteniei sleite pe trup.

Cum însă trupul omului e scutit de multe necurătenii prin haine, dintre cari albiturile se schimbă măcar la săptămână, el nu e așa lăsat primejdiiilor, ca trupul animalelor, de care fără nici o împedecare se leagă și se încheagă praful, balega ș. a.

Răul stă într'aceea, că porii (găurelele pielii) în urma necurăteniei se astupă, de tot sau numai în parte, și atunci poți să le dai cât de multă și cât de bună mâncare animalelor, tot nu le merge bine, și aveau frumose nu se fac!

slăbise din ce în ce mai mult tonul. Tăcea, ori-ce ar fi zis dînsa. Tăcea blestemând din inimă cîșul în care se hotărîse să-și lege traiul cu »sgrîptoroaica«, cu »baba«. Tăcea deocamdată: I-se promisese o mutare la București. O aștepta. Pe urmă?

»Pe urmă sunt hotărît; nu mă va mai ține nici han-tătar! M'a ofticit, mi-a mâncat tinerețea, zilele!...«

* * *

O săptămână a stat pe gânduri coana Sultana, cum să potrivească lucrurile ca să le dea mojișilor de la vale peste nas.

Intr'o Duminecă și-a luat bărbatul:

— Hai dragă la *dumnealor* la vizită!

• Și s'au dus, pe un vagonet condus de doi cantonieri.

Țesălatul la vite are rostul pe care îl are la om schimbarea hainelor albe, de-a curăți pielea de murdării, ca asudarea să se poată întempla neîmpedecată, ear' de altă parte a așța, a improspeta pelea animalului, și a-i mări pofta de mâncare.

Mulți din plugarii nostri întrebunțează adeseori țesala atât la boi, cât și mai ales la cai. Alții o întrebunțează numai rar de tot. Urmările acestor lucrări sunt vedite. La unii vite grase, frumoase și sănătoase, la alții numai arătături de vite, se le plîngi de milă.

Toți adeverații pricepători în ale economiei vitelor, sunt de părere, că țesălatul e aproape tot așa de trebuincios tuturor animalelor, ca și mâncatul. Despre cal îndeosebi se zice: «calul țesălat e ca de jumătate mîncat».

Plugarii știu bine cari sunt uneltele trebuincioase la țesălat, și știu cum să le întrebunțeze, atîta numai, că unii din tîndălire nu le cumpără, și mulți din cari le cumpără, din și mai mare tîndălire, nu le întrebunțează, decât poate «de sîrbători».

Țesălatul se poate face și numai cu o sucitură de paie, pe urmă dînd cu un petec de lână, doar' cele mai potrivite sunt: țesala și peria.

Avînd dinți prea tari, țesala se întrebunțează mai mult pe părțile carnoase ale animalului; pe la coaste și pe picioare e de a întrebunța peria. După țesală unii freacă cu o sucitură de paie, pe urmă cu peria.

O deosebită îngrijire e de a se

De altfel, ziua era bine aleasă: La Napoleon erau și alți mosafiri: silvicul cu nevasta și cu fata, precum și picherul șoselei, cu familia sa destul de numeroasă, mai ales în copii de doi, cinci, șapte și nouă ani. Intr'un cuvînt, casa plină.

Momentul rîsbunării era deci ni merit. Coana Sultana înaintă fără sfială spre Iulica și îi întinse mîna cu o prietenie exagerată; apoi zise tare:

— Dacă nu mă înșel, madam Manolescu?... Mă recomand Popovicioae... și pe soțul meu Traian Popovici, șef de gară clasa I, vecin cu D-v., care n'am avut onoarea să vă cunoaștem, fiindcă trebuie că așa e acum moda: ai mari la ai mici întăiu, ear' nu ai mici la ai mari, cum ar fi datoria; fiindcă trebuie că...

da ochilor, nărilor, urechilor, cari încă trebuie șterse de praf, cu o bucată de flanel, și spălate cu ajutorul unei sponghii muiată în apă curată. În economii bine îngrijite, nu sunt uitate nici coarnezle, picioarele, copitele, asemenea și coada, care e foarte expusă necurăteniei, și îngrijitorii aveau buni, măcar la 2 săptămâni spală coada cu apă și săpun, pe urmă o pieptenă.

E lege în fiecare bună economie, ca țesălatul să se facă în fiecare zi; ear' când animalele au fost mîinate și au asodat, după svîntare, e bine a se trece odată cu peria.

Fiindcă o parte mare a prafului ce se scoate prin țesălat și periat, se așează ear' pe animale, îndeosebi în ochi și pe hrana lor, e bine ca această lucrare, pe cât se poate, să se facă cu ușa și ferestrele deschise, ca cu chipul acesta aerul pus în mișcare să scoată praful afară. Ear' când timpul îngăduie, țesălatul se se facă în curte sau sub cutare șopron.

Cine nu prețuește țesălatul vitelor, își este și-și dușman, păgubindu-se cu voia.

ȘTIRI DE TOT FELUL

»Reuniunea română de înmormîntare din Orăștie« și-a ținut Duminecă a 4-a adunare generală, sub președinția dlui Nicolae Trif (în lipsa dlui Dr. Mișu). Secretarul I. Moța a raportat despre mersul Reuniunii, cassarul I. Branga despre averea ei, și adunarea

Aci se opri puțin ca să înghiță și să mai rîsufle, Napoleon profită și o întreprinse:

— Scuzați, vă rog! Scuzați și Dv. Vream de mult să venim; dar', cu treabă, cu daraveri, ca omul, am tot dat zi pe zi... Scuzați, vă rog!.

Bietul Napoleon la așa rușine nu se așteptase. Roșii peste măsură, obrazii îi dogoreau.

Ear' cei mai schimbați la față, fură Popovici și Iulica.

Ei erau cunoștințe vechi. Cu câțiva ani înainte, Popovici împiegat la gura de Nord din București, șezuse la coana Luxița care, până a nu i-se face fata mare, da o cameră mobiliată cu chirie.

Popovici fusese ultimul chiriș, căci tocmai atunci Iulica împlinise cincisprezece ani și nu mai umbla la școală

a luat cu bucurie la cunoștință, că Reuniunea se desvoaltă normal și în anul trecut i-a crescut averea cu 775 coroane; averea întreagă îi e acum peste 3000 coroane. Dintre 600 membri, i-au murit anul trecut 10.

Trei producțiuni în Orăștie.

Sfîșitul carnavalului, aduce o frumoasă mișcare în viața socială a noastră la Orăștie. Vom avea trei producțiuni în cele trei Sâmbete din urmă ale lui, de cari de toate ne bucurăm.

Sâmbătă în 9 Febr. n. (29 Ian. v.), vom avea o *representațiune teatrală*, arangeată de st. dnă Victoria Dr. Erdélyi în favorul bisericii gr.-cat. din loc. Să vor juca două comedii în câte un act, pline de spirit.

Una e piesa »Turtă seacă« piesă franceză, jucată de d-șoara Elena Adamovici și dl Cornel Popescu.

A doua: »Calea dreaptă e cea mai scurtă«, jucată prin d-șoarele Zoia Adamovici și Veturia Corvin, și dnii Drd. Aurel Tincu, Anast. Demian, Valer Orbonaș și G. Buzdugan.

On. public e invitat și prin aceasta la reprezentațiunea aceasta, care promite o frumoasă distracție.

Sâmbătă în 3/16 Febr. va avea loc *Concertul* Reuniunii de cântări, condusă de dl I. Branga, reuniune care în fiecare an ne desfăștează cu câte un reușit concert împreunat cu petrecere.

Ear' Sâmbăta din urmă, în 10/23 Febr. va avea loc o *representație teatrală* cu petrecere, dată de meseriașii

Coana Luxița avea s'o ție de acum încolo acasă, ca să învețe menajul: să scuture odaia chiriașului, după-ce acesta pleca, să facă bulion, să strecoare supa și să se pieptene cu pērul în sus.

— Domnule Trăienică, în zicea adesea lui Popovici coana Luxița, numai pe d-ta te mai țiu chiriaș, fiind-că ești om cum se cade și te bucuri de bună *speranță*. — Dar' altul? Să-mi dea și milioane! Nu mai îmi trebuie... S'a mărit fata acum, dle Trăienică; trebuie să ne gândim la un ginere, că de: o să-i vie și ei destinul d'acu 'n colo...

Apoi, după un oftat ușor:

— Eu una, nu mă rog altceva la Dumnezeu, dle Trăienuș, decât să-i dea fetei mele un bărbat bun și cum se cade ca d-ta. Știu că i-ar fi halal!

români din loc, instruați de dl C. Baicu, inv. dir. al școalei din loc.

Frumoasă încheiere a carnavalului.

Reuniunea de înmormântare din Vinerea își începe zilele astea încrearea, căci și-a primit statutele întărite de ministeriu.

Decorarea unui comerciant ardelean. Dl Nicolae Mircea, originar din Cața, șeful cunoscutului local „Caru cu bere“ al fraților Mircea din București, a fost decorat de cătră M. Sa Carol Regele României cu „Coroana României“ în grad de cavaler. Decorarea tinărului comerciant ardelean a făcut o bucurie în toate cercurile bucureștene, căci ea s'a câștigat prin muncă cinstită și nu prin protecții. Ne bucurăm și noi de această răsplată binemeritată, cu atât mai mult, că frații Mircea se numără între acei fruntași Ardeleni, cari nici-odată nu-și uită de leagănul familiei lor.

Capela de gheață. Se scrie din Lipova că în sfânta sârbătoare a „Botezului Domnului“ s'a clădit acolo, în mijlocul pieței, înaintea bisericii gr.-or. române, o capelă frumoasă, numai din gheață, menită, ca în ea să se facă sfințirea apei. Asemenea din gheață, era și masa care servia în loc de pristol, și care era împodobită cu icoana „Botezului Domnului“ act sêvirșit la riul Iordanului prin Ioan Botezătorul. Capela era iluminată prin mulțime de luminări. Un public foarte mare a luat parte la

Dacă tocmai atunci se apropia Iulica, muma o îndepărta:

— Ei, ce cauți? De ce veniși? Nue treaba *d-tale* aici între oamenii mari...

Și Iulica fugea rîzînd.

Popovici o mîngăiașe adesea, ca pe un copil; nici-odată nu luase în samă vorbele coanii Luxiței. El plutea pe atunci prin alte visuri: era vorba de o înaintare, care îi și sosi, odată cu mutarea la Mizil.

Coana Luxița primi vestea cu o sinceră mîhnire.

»Rēu îmi pare că-l perd. Ce bună-tate de om! I-aș da fata de acum! — Dar' cum să-i zic? Nu pot! Am obraz... E chestie prea »delicioasă«...

La Mizil, Popovici sê însură cu

sfințirea apei, făcută în această capelă pe cât de frumoasă pe atât de rară în felul ei. Erau de față mulțime de oameni, și adecă nu numai din Lipova ci și din jur și nu numai Români ci și de alte naționalități. Capela, împreună cu publicul asistent, a fost fotografată și icoanele se vor vinde în folosul bisericii gr.-or. române din Lipova.

Statutele reuniunii de înmormântare din Căstău au fost respinse de ministrul de interne pe cuvânt că taxele ar fi prea mari (30 cr. de cazul de moarte, cum sunt și la noi în Orăștie, și la Vinerea și aiurea!) și zice că sê le facă mai mici; asemenea în câțiva paragrafi a cerut schimbări, cum și lăpădarea cuvântului »română« din titulă. Ne mirăm de motivul cu taxele prea mari: dacă oamenilor nu le par prea mari, de ce sê nu fie lăsate atâta? Încolo statutele sunt tot cele dela noi, și pentru Căstău totuși nu mai sunt bune.

„*Reuniunea rom. agricolă dela Sibiu*“ și-a publicat zilele astea raportul despre mersul Reuniunii în anul 1900, din care sê vede, că Reuniunea, mulțumită stăruinței nobile a președintelui și secretarului seu și a comitetului peste tot, a progresat frumos, și poate arêta și pentru anul trecut frumoase lucrări în interesul poporului econom din comitatul Sibiuului.

Hymen. Dl Valeriu Ionescu, inv. în Ciuta, fiul părintelui Nic. Ionescu din Iaz, se va cununa cu d-șoara Maria,

coana Sultana, care-i aducea șapte mii de lei zestre, din care trei *trusou*, precum și protecție. Coana Sultana era de familie foarte bună: un frate al dumneaei, fost cărciumar, trăia acum din al dumnealui, era consilier comunal în oraș și putea ori când sê puie o vorbă bună pentru înaintarea lui Popovici.

Coana Luxița îi perduse de știre fostului chiriaș, era supărată că nu-i scrisese, acum îl critica:

— Un nemulțumitor și Traian ăsta. Se vedea bine că e om *interesant*: la el numai cu interes aveai trecere. A plecat de un an și n'a avut el filotimia să-mi scrie două rēnduri«...

(Va urma.)

fica proprietarului Constantin Morariu din Bocșa-română, în 4/17 Febr. a. c. la 3 ore d. a. în biserica gr.-or. din Bocșa-română.

«Long-Tom» în Londra. Vestitul tun al vitejilor Buri, botezat de ei Long-Tom și fiind doar cel mai mare tun din lume, a amuțit pentru vecie, nu mai varsă foc de moarte asupra inamicului. Englezii l-au răpit dela Buri și trofeul de glorie l-au dus la Londra, unde va fi așezat în museul relicviilor de război. În fața Ladysmithului Long-Tom bubuind vestia gloria și învingerile Burilor, ear' astăzi a ajuns semn de glorie pentru Englezi.

Pentru masa stud. din Brad, s'au înscris: a) Membri fondatori: Ilustra familia Alexandru Mocsonyi, Birchiș cu 500 cor. și Ioan Onea, vicanot. Luncoiul-de-jos cu 50 cor. b) membri pe viață: Vasile Boneu, profesor, Ioan Germân, inv. și catech. Brad, Ioan Jurca, preot gr.-or. Tebea și Militor Giurgiu, măcelar Brad. c) membri ajutători: Ilie Ometa, econ. Brad. d-șoara Olimpia Ometa, d-șoara Eufemia Giurgiu Brad, Corneliu Murărescu, intrep. Baia-de-Criș și C. Indrieș, primar Dobrot. d) membri ordinari: D-șoara Grațela Gabor, Certeș-sup., Ioan Petrișor, paroch, Ocisor, Ioan Uibariu, inv. Crișcior, Filip Tirică, măsar, Nicolau Tirică, zidar Brad, Aurel Crișan, Alex. Găldău, A. Năpău, Filip Șuiagă, Sebastian Ceapa, toți pedagogi.

Atât ilustra familie Mocsony, care cu inima-i nobilă și generoasă-i mână fără preget a jertfit mult la altarul culturii noastre morale-naționale și carea nu și-a uitat nici de înființând instituțiune »Masa studenților« dela gim rom. din Brad, cât și ceialalți dni și d-șoare, cari se întrec în a da nobilul sprigin, ca recompensă spre bucuria sufletului lor, primească în numele tinerimii cea mai simțită mulțumită, având mulți urmași! Brad, 26 Ian. n. 1901.

Vasile Boneu, prof.

Pentru repararea bisericii gr.-or. din Deva, care deja din partea autorităților este amenințată cu închidere, dacă în decursul anului curent nu se va restaura, — au bine voit a contribui, domnii: Login Ardelean, proprietar în Deva 200 cor., Ioan Moțiu, jude de tablă 100 cor., Contele Bethlen Miklós,

comite suprem 50 cor., Doamna Aurelia Hosszu născ. Petco 20 cor., Iosif Șoica, econom 19 cor., Ioan Simionașiu, presid. la sedr. orf. 5 cor., Biró Iozsef, secretarul comitelui suprem 4 cor., Issekutz Márton, comerciant 3 cor., Francisc Varga 1 cor. 29 fil; ear' ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou Dl Dr. Alexandru L Hosszu avocat în Deva a donat 20 cor.

Primească deci acești binefăcători creștini și nobili la inimă, cea mai călduroasă mulțumită, pentru sprijinul acordat: deie bunul D-zău ca aceste contribuiri marinimoase să fie de îndemn tuturor creștinilor cu tragerere cătră biserică.

Deva, la 24 Ianuarie 1901. Dionsiu Ardelean, epitrop cassar.

Cinci vieți. Gazetele franceze aduc știrea, că nu de mult s'a spânzurat într'un sat mai mic din Franca un țeran, care era al cincilea bărbat al „nemângăiatei“ sale veduve, trecuți toți prin moarte silnică la cele eterne. Într'un bărbat al acestei Zgriptoroaice s'a spânzurat. Al doilea s'a ars de viu. Al treilea s'a aruncat în apă și s'a înecat; al patrulea s'a spânzurat și al cincilea tot așa. Când acest din urmă era pe pragul de-a se însura, i-a zis un preten dacă nu cumva are și el poftă să se sinucidă, ear' el a răspuns: „mai de grabă o spânzur eu pe ea!“ Și totuși el a fost cel osândit la moarte silnică.

iarba fiavelor. Un panglicar american, Harry Houdini, se produce de câțeva vreme în Germania cu niște lucruri cari uimesc lumea. Acest ciudat artist e legat cu lanțuri, lanțurile încuiate cu lăcățul, și stând o clipă sub un cearceaf (lepedeu) alb, el ese delegat! Poliția și membrii comisiei înaintea cărora a dat artistul întâia reprezentație, au rămas cu gura căscată în fața acestui ciudat meșteșug.

Un căpitan împușcat. În Gumbinnen, Prusia, căpitanul de cavalerie Krosigk, la un exercițiu, a fost împușcat de un soldat și îndată a căzut mort. Cine a fost ucigașul nu s'a putut încă descoperi. Interesant e, că contra căpitanului Krosigk s'a mai încercat odată omor, dar' fără succes, și nici atunci nu s'a putut descoperi cine

a încercat. Pricina a fost prea marea asprime a căpitanului față de soldați.

Canunie. Dl Adam Basarab, ales capelan în Romos, își serbează cununia cu d-șoara Cornelia Stanca Duminecă în 21 Ian. v. în biserica din Vulpăr.

„Reuniune de înmormântare în Seliște“. Din Seliște se scrie, că încă la Rusalile trecute în o constătuire a fruntașilor comunei, conchemați de dl Petru Drăghici, s'a hotărît să se înființeze unele așezăminte nouă cari să ridice binele comunei. Acum se vestește împlinirea unui lucru, care înseamnă întruparea unui punct din programul acelei consfătuiri, anume înființarea unei Reuniuni de înmormântare. În ziua de Bobotează după amiaz s'a ținut adunarea de constituire sub conducerea dlui Dumitru Lăpădat, directorul școalei, și fiind notar al adunării dl Dumitru Mosora, inv. Reuniunea s'a constituit după altfel de statute decum sunt ale noastre aici, și începe a lucra numai având 600 de membri.

Vrednicesc toată lauda frații Selișteni pentru stăruința ce o pun întru ridicarea poporului și a comunei lor în toate privințele.

Parocheni vrednici de toată lauda. Credincioșii din Purcăreni (tractul Brașovului) hotărînd zidirea unei biserici nouă, în lipsa fondurilor și mijloacelor spre acest scop, s'au obligat, spune „Tel. Rom.“, a contribui, fiecare după putință, cu frumoase sume de bani întru ajungerea acestei hotărîri. Mulți dintre ei s'au îmbiat să contribue cu câte 400. 200. 100. 80 și 20 cor., împărțindu-se ei de ei în șase clase. Astfel s'au adunat 8000 coroane. Pe lângă acestea s'a făcut repartiție pe întreg poporul, nesubtrăgându-se dela ea nici cei cari au subscris contribuiri benevole, care repartiție da earăși sumă de 12.000 cor. Astfel, zeloșii creștini din Purcăreni, dau 20.000 cor., la zidirea bisericii. E o faptă aceasta vrednică de toată lauda, mai ales în timpurile prea mult matrialiste ale noastre.

Industria inului în Rusia. Dintr'o scrisoare a agentului comercial englez din St.-Petersburg, se vede că ministerul rusesc al agriculturii a împărțit cultivăto-

rilor de in un numar mare de masini pentru prepararea inului. Acelasi ministru a infiintat in diferite orase ale imperiului depozite de seminte pentru a fi date gratis cultivatorilor de in.

Prețul bucatelor.

Piața din Orăștie.

— la 29 Ianuarie n. 1900 —

Grâu curat maja m. cu	fl. 6.50
Grâu mestecat m. m. cu	fl. 6.—
Săcară m. m. cu	fl. 6.50
Orz m. m. cu	fl. 5.—
Ovăș m. m. cu	fl. 5.50
Cucuroz m. m. cu	fl. 4.50
Fân m. m. cu	fl. 2.80
Paie „ „ cu	fl. 1.80
Lemne de foc 1 cub. mtr. cu	fl. 2.—
Carne de vită 1 kilgr. cu	fl.—40

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihu.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihu, Danil David și Constantin Balcu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons. **IOAN MOȚA**

Sz. 69 1901 véghr.

(139) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1900. évi 10646 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Wattenberg Ida p.-pesterei lakos javára p.-pesterei András Mihály és társai ellen 104 kor. s jár. erejéig 1900. évi deczember hó 16-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1258 kor. becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, széna, törökbuza nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járás-bíróság 1900-ik évi V. 1050/2 számú végzése folytán 104 kor. tőkekövetelés ennek 1900. évi szeptember hó 15. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 77 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Parospester községben alperes lakásán leendő eszközésére **1901. évi február hó 8. napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1901. évi január hó 14. napján.

Rácz József,
kir. bir. végghr.

Sz. 979—1900 végghr.

(140) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1898. évi 1486 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor hátszegi ügyvéd által képviselt Opra János petrozsényi lakos javára Hejjas József petrozsényi lakos ellen 656 kor. s jár. erzéig 1898. évi aprilis hó 6-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 796 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házibutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járás-bíróság 1899. évi V. 899/2 számú végzése folytán 656 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi szeptember hó 1. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 83 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Petrozsény községben alperes lakásán leendő eszközésére **1901. évi február hó 13. napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1901. évi január hó 12 napján.

Rácz József,
kir. bir. végghajtó.

Sz. 7418—1900 tkv.

(141) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság Mácsovan Zatyey Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt vajtatónak Angyel Izidor a.-bouczári lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhirre teszi, hogy végrehajtónak 260 kor. tőke, ennek 1897. évi február

hó 19. napjától járó 5% kamatai 52 kor. 90-fill. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 19 kor. 30 fill. és a még felmerülendő költségek iránti, ugy az a.-bouczári 20 sztjkvben felvett ingatlanokra nézve csatlakozottnak kimondott Rosenfeld Ignáznak 48 frt. s jár. iránti követeléseik kielégítése végett Angyel Izidor végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. járásbíróság területéhez tartozó A.-Bouczár községi 20 sztjkvben A + 1—9 rdsz. a. felvett ingatlanokból 45-öd rész jutalékát az u. o. 35 sztjkvben A + 1—6 rdsz. a. felvett ingatlanokból 1/2 rész jutalékát rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsájtott árverési feltételekben részletezett összesen 1010 kor. 40 fillért tevő kikiáltási árban az **1901. évi márczius hó 7. napjának d. e. 10 órakor** Alsó-Bouczár községnek előjárója házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben, vagy ova-dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét szintén azon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellet a hátszegi m. kir. adóhivatal mint birói letét pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. járásbíróság tkvi hatóság.

Hátszeg, 1900. október hó 12-én.

Tulván,
kir. albiró.

Insertiuni mici

Publicări la acest loc costă numai 1 cr. ştirul

Dş... Chi...

Am visat un vis frumos. Nu pot să nu ți-l spun aci îndată: Părea că era vară și plimbându-mă prin o pădure răcoroasă, Te-am întâlnit pe neașteptate, și îndată am început a-ți declama vorbele A- ei...:

„Când vieța-mi era tristă și plină de amar... Te-am aflat... etc. Inima mai mult nu mă doare, etc.

De-ar fi fost adevărat!

Pentru lăcătuși!

Andrei Florea, de naștere din Ardeu, calfă de lăcătuș, care a învățat măestria aici în Orăștie și acum lucrează în fabrică în Porcurea, — caută loc de lucru la un lăcătuș care ar avea lipsă de o calfă bună.

A se adresa lui

Andrei Florea,
calfă de lăcătuș

in Porcurea p. u. H.-Boicz

A V-a incheiere a conturilor institutului de credit și economii „Corvineana” din Hunedoara.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Corvineana” societate pe acții, se invită în virtutea §-lui 19 din statute la a V-a adunare generală ordinară care se va ține în Hunedoara la 3 Martie st. n. 1901, la 2 oare p. m. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul anual al direcțiunii despre starea întreprinderii preste tot și despre rezultatul anului al V-lea de gestiune în special.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghere.
4. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat, realizat în anul al V-lea de gestiune.
5. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1901.
6. Alegerea unui membru — eventual — alor doi membrii în direcțiune.
7. Eventuale propuneri ivite în cadrul §-lui 28. din statute.
8. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune, în înțelesul §-lui 20 din statute, la cassa institutului, acțiunile eventual documentele de plenipotență, cel mult până în 2 Martie st. n. 1901.

Hunedoara, Ianuarie 1901.

Direcțiunea.

Active. — Vagyon.

Bilanțul general cu 31 Decembrie 1900.

Passive. — Teher.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Cassa în număr și bon la alte bănci Készpénz készlet és követelés más bankoknál	23.524	18	Capital social 700.000 Részvénytőke 700.000	70.000	—
Escomptul de cambii Leszámitott váltok	397.514	—	Fondul de rețineră Tartalék alap	28.058	11
Împrumuturi pe obligațiuni Kötvény kölcsön	14.325	—	Fondul de garanție Biztosítéki alap	2.482	—
Mobiliar Leltár cor. 900—			Depuneri spre fructificare Takarék betétek	314.608	83
după amortisare leirás után cor. 90—	810	—	Interese anticipate Átmeneti kamatok	5.809	94
Diverse conturi debitoare Különféle tartozó számlák	1.121	58	Div. conturi creditoare Különféle követelő számlák	1.035	20
	437.294	76	Profit net — Tiszta nyereség	15.300	68
	437.294	76		437.294	76

Debt. — Tartozik.

Profit și perderi cu 31 Decembrie 1900.

Credit. — Követel.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Interese: Kamatok: pentru depuneri betétek után . . . cor. 15.392·84			Interese: Kamatok: dela cambii escomptate leszám. váltok után cor. 28.908·71		
pentru fondul de rezervă tartalék alap részére cor. 964—	16.356	84	dela impr. pe obligații kötvény kölcsön után cor. 675·45	29.584	16
Spese: Költségek: . . cor. 981·51			Provisiuni: Jutalékok:	12.141	87
Salare				41.726	03
Fizetések . . . cor. 4044—					
Porto					
postabér . . . cor. 303·24					
Timbre					
Bélyegek . . . cor. 110·20	5.438	95			
Contribuțiune: Adó: directă					
egyenes . . . cor. 2561·11					
10% dare după int. dep.					
10% a bet. kam. után cor. 1538·45	4.099	56			
Chirie: Házbér:					
Amortisare din mobilier					
Leirás a leltár számlán	90	—			
Profit net — Tiszta nyereség	15.300	68			
	41.726	03			
	41.726	03			

Hunedoara, la 31 Decembrie 1900.

George Oprea,
director executiv — vezér igazgató.

Nicolae Stoichita,
cassar — pénztárnok.

Nicolau Macrea,
comptabil — könyvelő.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile duse în ordine deplină.
Megvizsgáltatott és a teljes rendben vezetett könyvekkel összhangzásban találtatott.

Otto Popovits,
presidentul com. de supraveghere — a felügyelő bizottság elnöke.

Buda Béia.

Eduard Toth.

Ioan Tath.

